

Til Fakultetsstyret
Fra Administrasjonsseksjonen

Sakstype og evt. møtesaknr: Orienteringssak, O-SAK 1
Møtedato: 22. oktober 2018
Notatdato: 4. oktober 2018
Arkivsaksnummer:
Saksbehandler: Eirik Haakstad

Eksternt finansierte forskningsprosjekter ved Juridisk fakultet 2018

Fakultetsstyret fikk i 2017 en oversikt over eksterntfinansierte forskningsprosjekter ved fakultetet. På møtet 11. juni 2018 ble det etterlyst en oppdatert oversikt. Oversikt over eksterntfinansierte forskningsprosjekter, oppdatert i september 2018, legges her frem for styret til orientering.

Vedlegg

- Oversikt over eksternt finansierte forskningsprosjekter ved Juridisk fakultet 2018

Eksternt finansierte forskningsprosjekter ved Juridisk fakultet 2018

10. september 2018

IKRS:

Radikalisering og motstand

Prosjektet utforsker landskapet mellom hverdagsreligion og ekstremisme

Prosjektperiode: 2017 – 2020

Budsjett: 10,2 mill

Finansiering: NFR (SAMKUL-programmet)

Prosjektleder: Sveinung Sandberg, professor

Samarbeid: Prosjektet samarbeider med forskere fra University of Cambridge (Storbritannia), University of Tennessee (USA), University of Alberta (USA), University of Tampere (Finland), Forsvarets forskningsinstitutt og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Om prosjektet:

Dette prosjektet utforsker landskapet mellom hverdagsreligion og ekstremisme. En ønsker å sette lys på en majoritet av unge muslimer i en offentlig debatt om islam og hvor mye fokus som er rettet mot ekstremisme. Prosjektet undersøker hva islam betyr for unge muslimer, samt deres motstand mot ekstremisme i islams navn. Samtidig ser en på de sosiale og kulturelle kontekstene til ekstremisme.

Unge moderate muslimer intervjues, og fortellinger fra gatekultur og «online» analysers.

Forskningsprosjektet er delt i tre delprosjekter:

1. Motstand mot ekstremisme: Her undersøkes holdninger til islam og motstanden mot ekstremisme blant unge muslimer
2. Gatekultur og jihadisme: ser på forholdet mellom jihadistisk undergrunnskultur og gatekultur
3. Radikalisering på nett: her identifiseres jihadistiske organisasjoners bruk av internett og sosiale medier

Ny kunnskap om radikaliseringsprosesser på internett og i gatemiljø vil styrke innsatsen for å forhindre terrorisme. Det er spesielt viktig å identifisere hvordan radikaliseringsprosesser motarbeides i muslimske miljøer. Systematisk innsamling av fortellinger og strategier som virker mot ekstremisme kan gjøre forebygging mer effektivt, nyansere fordommer og bidra til et mer informert offentlig ordskifte.

Muslimske Stemmer

Prosjektet utforsker hvordan det er å være ung, norsk og muslim.

Prosjektperiode: 2018

Budsjett: 0,5 mill

Finansiering: NFR (SAMKUL-programmet)

Prosjektleder: Sveinung Sandberg, professor

Om prosjektet:

Muslimske Stemmer (MuslimVoices) er et filmprosjekt der det er intervjuet unge muslimer mellom 18 og 30 år. De forteller sine tanker om tro, identitet, diskriminering, religiøs ekstremisme, og forklarer kjente islamske begreper som jihad og sharia. Disse er lansert på

- Facebook
- Instagram
- Twitter

Prosjektet har også resultert i en bok «Unge Muslimske Stemmer» utgitt på Universitetsforlaget september 2018.

MIGMA -Transnasjonalisme ovanfrå og nedanfrå

Migrasjonshandtering og korleis migrantar handterer liva sine

Prosjektperiode: 2014 – 2020

Budsjett: 10 mill

Finansiering: NFR (VAM-programmet)

Prosjektleder: May-Len Skilbrei, professor

Samarbeid: Peace Research Institute Oslo (PRIO), Danish Institute for International Studies (DIIS) og Juridisk fakultet ved Universitetet i Bergen.

Om prosjektet:

Transnasjonalisme ovanfrå og nedanfrå - Migrasjonshandtering og korleis migrantar handterer liva sine (MIGMA) undersøker Noregs forsøk på å returnera migrantar frå Nigeria, og korleis forsøket på å ekskludere og fjerne personar er ein del av prosjektet med å byggje opp styringsmakt.

MIGMA vil gi ei teoretisk fundert, empirisk undersøking av kva for nokre juridiske verktøy som er sentrale i å oppretthalde den noverande migrasjonshandteringa, og undersøke kva for ein effekt desse har. Prosjektet har tre delprosjekt:

- The Legality of Return: Comparative perspectives
- The Bureaucracy of Return: Opening up 'the host state'
- How migrants manage: (Self-) Representations of migrants

IOR

PluriCourts (SFF)

Ekstern finansiering: NFR

Prosjektperiode: 01.04.2013 – 31.03.2023 (fase 1:2013-2018, fase 2: 2018 - 2022)

Budsjett: Kr 175 millioner (Selve SFF-bevilgningen)

Prosjektleder/senterleder: Andreas Føllesdal, professor

Om prosjektet/senteret:

PluriCourts studies the legitimacy of international courts and tribunals (ICs) from legal, political science and philosophical perspectives. The number of ICs grows, as does concern about their legitimacy. Research at PluriCourts concerns the origins of ICs, how they function, and their effects. PluriCourts draws on these findings to assess the ICs by principles of legitimacy, and develops plausible, sustainable models for each IC and for their interaction. To address these questions, PluriCourts focuses on five sectors of international law: Human Rights, Trade, Criminal Law, Investment, and Environment - where the latter lacks a judiciary.

Prosjekter ved PluriCourts:**State Consent to International Jurisdiction: Conferral, Modification and Termination****Ekstern finansiering:** NFR**Prosjektperiode:** 01.01.2018 – 31.12.2021**Budsjett:** Kr. 10 621 000 (7 857 000 fra NFR, egenandel 2 764 000)**Prosjektleder:** Freya Baetens, professor**Om prosjektet:**

The fundamental dichotomy underlying this project is that States wish to maintain the possibility of retreat from the international dispute settlement process while restricting the scope of unpredictable behaviour of other States by enforcing international law through the establishment of international courts. The primary objective is to explore this dichotomy through providing an up-to-date detailed analysis of the international law regulating States' ability to confer, modify or terminate consent to jurisdiction of such courts and tribunals.

Secondary objectives include:

- constructing a database of documents through which States have conferred, modified or withdrawn consent to jurisdiction;
- empirically analysing these documents to examine how international law enables States to tailor their consent;
- identifying systematic policy patterns in States' conferral, modification or termination of consent; assessing how international law accommodates or restricts these patterns.

Responses to the legitimacy crisis of international investment law (LegInvest)**Ekstern finansiering:** NFR**Prosjektperiode:** 01.07.2018 – 30.06.2022**Budsjett:** Kr. 10 918 000 (9 733 000 fra NFR, egenandel 1 185 000)**Prosjektleder:** Ole Kristian Fauchald, professor**Om prosjektet:**

Investment Treaty Arbitration (ITA) is one of the fastest-growing and most controversial forms of dispute settlement in international law. A great majority of countries have signed International Investment Agreements (IIAs) that provide rights to foreign investors and most of these agreements allow investors to bypass domestic courts by bringing cases concerning infringement of their rights to

international arbitral tribunals. ITA has now become the most frequently used means of dispute resolution at the global level, bypassing well-established institutions such as the International Court of Justice and the World Trade Organization (WTO) Dispute Settlement Mechanism in terms of number of cases.

This project seeks to explain the variation in responses of countries and ITA tribunals to the legitimacy crisis. In particular it will focus in on the dynamics between countries' responses and the practice of ITA tribunals. Our findings in this regard will assist countries and tribunals in taking measures to improve the institutions and tribunals in international investment law with the goal of advancing their legitimacy.

Prosjekter ved IOR, instituttet:

The case for Regulation of Synthetic Biology and the Need for a New Category of Risk - SynBio

Ekstern finansiering: NFR

Prosjektperiode: 01.11.2018 - 31.10.2021

Budsjett: Kr 4 069 762 (3 148 833 fra NFR, egenandel 920 929)

Prosjektleder: Nertila Kuraj

Om prosjektet:

Prosjektet er et Fripro mobility grant for Nertila Kuraj, og omfatter to år ved UC Berkeley og ett år ved UiO.

The primary objective is to investigate how synthetic biology (synbio) is regulated by existing international, EU and selected national law, and how these laws need revision in order to ensure effective regulation for the benefit of everyone. Synbio is a convergent technology, enabling the engineering of new biological systems that do not exist in nature or the redesign of existing systems from scratch. Given the risks of synbio for ecosystems and humans, the focus will be on biodiversity protection laws. The project employs an interdisciplinary comparative analysis based on the EU and the US environmental regulatory regimes applicable to synbio and their interrelations with international treaty law. The secondary objective is that of advocating for the conceptualisation of a new category of risk that is to inform the pertinent legal and institutional frameworks needed to regulate synbio.

Klarspråk i juridisk forskning og undervisning

Ekstern finansiering: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Prosjektperiode: 01.10.2016 – 30.09.2026

Budsjett: Kr. 30 millioner + egeninnsats Juridisk fakultet

Prosjektleder: Jon Christian Fløysvik Nordrum, førsteamanuensis

Om prosjektet:

Prosjektet "Klarspråk i juridisk forskning og undervisning" skal bidra til at lover og andre juridiske tekster blir lettere forståelig for folk flest. Et av formålene med prosjektet er å innføre klart juridisk språk som en del av undervisningen, forskningen og formidlingen ved fakultetet. En effekt av arbeidet skal bli at uteksaminerte studenter fra JUR har utviklet ferdigheter i å skrive klare og forståelige juridiske tekster. Kompetanse om utforming av klart regelverk (lover og forskrifter) er særlig sentralt.

Kjønnsidentitet og seksuell orientering i internasjonal og nasjonal rett

Ekstern finansiering: NFR

Prosjektperiode: 01.01.2013 – 31.12.2018 (prosjektet har blitt forlenget ett år)

Budsjett: Kr. 5 235 000 (NFR 4 543 000 + UiO 656 000 + Lovsamlingsfondet 36 000)

Prosjektleder: Anne Hellum, professor

Om prosjektet:

Prosjektet tar utgangspunkt i situasjonen til mennesker som ikke passer inn i den tradisjonelle tokjønnsmodellen. Fokuset settes på retten til rettslig identitet, retten til helse og retten til verdighet, integritet og selvbestemmelse. Formålet med prosjektet er å gi en beskrivelse og vurdering av norske lovregler og forvaltningspraksis i lys av nye kjønnsidentiteter slik de manifesterer seg i samfunnslivet, rettsutviklingen i andre land og i internasjonale menneskerettigheter.

Kapasitetsbygging ved juridiske fakulteter i det sørlige og østlige Afrika

Ekstern finansiering: Norad (NORHED-programmet)

Prosjektperiode: 2014 – 2018 (- det er søkt «no cost» forlengelse til 31.12.2019)

Budsjett: Kr. 1 873 000 fra Norad, egenandel for våre lønnsutgifter overskytende Norads sats

Prosjektleder: Anne Hellum, professor

Om prosjektet:

Prosjektet fokuserer på kapasitetsbygging ved juridiske fakulteter på universiteter i Zimbabwe, Malawi, Zambia, Kenya og Norge. Formålet er å bidra til demokratisering og utvikling gjennom integrasjon av prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og grunnleggende sosiale og økonomiske rettigheter i juridisk pensum, undervisning og forskning. Prosjektet er en videreføring av et langvarig samarbeid mellom Avdeling for kvinnerett ved UiO og Southern and Eastern African Regional Center of Women's Law (SEARCWL) om oppbygging av master og Phd undervisning i afrikansk kvinnerett.

"Master- og PhDprogram for kapasitetsbygging ved juridiske fakulteter: mainstreaming av diskrimineringsvern og sosiale og økonomiske rettigheter i juridisk undervisning og forskning i det sørlige og østlige Afrika." Universitetet i Oslo sin hovedoppgave er å bidra med undervisning og veiledning.

Dette prosjektet er en videreføring av et samarbeid med afrikanske fagmiljøer som har bestått i over 30 år. De økonomiske betingelsene var langt bedre før – nå har UD kanalisert midlene via NORADs program NORHED, med sterke begrensninger på overhead o.l.

Pasientsentrert IKT plattform for genomisk medisin

Ekstern finansiering: NFR

Prosjektperiode: 01.01.2016-31.12.2019

Budsjett: Kr. 865 000 (NFR-midler fra OUS 850 000 + egenandel 15 000)

Prosjektleder: Anne Kjersti Befring, stipendiat

Om prosjektet:

Dette er et NFR-prosjekt som har blitt tildelt Oslo Universitetssykehus, hvor målet er å utvikle løsninger og prosesser for å innhente og ta i bruk genetisk informasjon i diagnostikk og forskning. Institutt ved offentlig rett er 3.part/delpartner i prosjektet, for å se på de juridiske problemstillingene. I første

omgang finansierer prosjektet to vitass-stillinger ved IOR, pluss noe driftsmidler. En håper prosjektet kan ha potensial for å bli et mer omfattende prosjektsamarbeid med OUS.

Big Data i helsetjenesten (BigMed)

Ekstern finansiering: NFR

Prosjektperiode: 01.11.2016 – 31.12.2020

Budsjett: Kr. 2 124 000 (NFR 1 750 000 + egenandel 374 000)

Delprosjektleder: Anne Kjersti Befring, stipendiat

Om prosjektet:

I dette delprosjektet (under et stort OUS-prosjekt) skal det rettslige grunnlaget for anvendelse av Big Data i helsetjenesten utredes.

I BigMed, som ledes av Thomas Smedsrud ved Oslo Universitetssykehus (OUS), skal forskerne utvikle løsninger for persontilpasset medisin ved hjelp av Big Data og gensekvensering. Prosjektet vil utnytte det nyeste innen IKT-forskning både nasjonalt og internasjonalt for å integrere og analysere store mengder helsedata fra ulike datakilder, registre og databaser.

Instituttets delprosjektet skal ta for seg de juridiske forskningsspørsmålene. Innenfor det juridiske forskningsprosjektet, som koordineres av instituttet og av juristene ved OUS, etableres det et nordisk og norsk nettverk med jurister, fra forskningsmiljøer, offentlig forvaltning, advokatvirksomheter, organisasjoner, som har arbeidsseminarer med jevne mellomrom.

Vold i nære relasjoner

Ekstern finansiering: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

Prosjektperiode: Til 14.08.2019 (kan forlenges)

Budsjett: Kr. 1 411 000

Prosjektleder: Kristin Skjørten, professor II

Om prosjektet:

Prosjektet er ganske enkelt finansiering av Kristin Skjørten's stilling som professor II, fullfinansiert av NKVTS. Vi sender faktura for lønns- og personalutgifter ved årets slutt.

IFP

Arbeidsrettslig fagutvikling (ARFA II)

Prosjektperiode: 2018 – 2027

Budsjett: 40,3 mill

Finansiering: Egen bevilgning i Statsbudsjettet og Juridisk fakultet

Prosjektleder: Professor Johann Mulder

Om prosjektet:

ARFA II er en videreføring av ARFA (2008-2017) et omfattende samarbeidsprosjekt mellom fakultetet og Arbeids- og sosialdepartementet. Arfa er et faglig utviklingsprogram for arbeidsrett som skal bidra til å sikre og utvikle arbeidsrettsfaglig kompetanse.

Det overordnede formålet med ARFA er å sikre at faglig kompetanse blir bevart og utviklet på høyt nivå, for å ivareta samfunnsmessige behov for kunnskap om arbeidslivets og arbeidsmarkedets regelverk og institusjoner. I formålet inngår det å styrke fagkompetansen nasjonalt, og å utvikle internasjonale relasjoner som kan bidra til kunnskaps- og kompetanseutvikling.

Domstolenes bristepunkt - Om dommere når rettsstaten er under press

TOPPFORSK

Prosjektperiode: 2018 - 2022

Budsjett: 19,7 mill

Finansiering: NFR (Fripro/Toppforsk), Juridisk fakultet og Institutt for privatrett

Prosjektleder: Hans Petter Graver, professor

Om prosjektet: Prosjektet tar for seg grunnleggende spørsmål om vilkårene for rettsikkerhet under autoritære regimer. Målsettingen er å belyse europeiske styresmakters bruk av autoritære metoder overfor rettsvesenet fra tidlig i det 20. århundre og fram til i dag. Hvordan reagerer dommere på slike autoritære metoder, og under hvilke vilkår forvitrer rettsikkerheten?

Basert på historiske sammenlikninger av ulike europeiske land, vil prosjektet se på overgangsfasene fra autoritære regimer (fascisme, kommunisme) til rettsstat, og finne ut om ulikheter i den legale kulturen i ulike land kan forklare noen av disse forskjellene.

Security in Internet Governance and Networks: Analysis of the Law (SIGNAL)

Prosjektperiode: 2016 - 2020

Budsjett: 17,3 mill

Finansiering: NFR, UNINETT Norid AS og Institutt for privatrett

Prosjektleder: Lee Andrew Bygrave, professor

Om prosjektet:

SIGNAL-prosjektet "Security in Internet Governance and Networks: Analysing the Law" undersøker endringer i rettslige rammer for nettsikkerhet ved å fokusere på etablerte, nye og foreslåtte sikkerhetskrav rettet mot kritisk internettinfrastruktur og skytjenester.

Prosjektet har følgende hovedproblemstillinger:

1. Er gjeldende regelverk tilstrekkelig robust til å møte forventet utvikling av internett?
2. I hvilken grad er internasjonale organisasjoner i ferd med å få økt innflytelse på styringen av kritisk internettinfrastruktur?
3. I hvilken grad fører sikkerhetskrav til en fragmentering av internett? («splinternet»-problemet)

Sustainable Market Actors for Responsible Trade (SMART)

Prosjektperiode: 2016 – 2020

Budsjett: 2,5 mill Euro

Finansiering: EU Horizon2020

Prosjektleder: Beate Sjøfjell, professor

Om prosjektet:

Prosjektet "Sustainable Market Actors for Responsible Trade" (SMART) skal undersøke hvordan rettslig regulering av private og offentlige markedsaktører innen EU kan bidra til å nå EUs og FNs bærekraftsmål. SMART tar utgangspunkt i europeiske selskaper som selger produkter til europeiske forbrukere og offentlige anskaffere, hvor produktene har et internasjonalt livsløp og helt eller delvis kommer fra utviklingsland og kanskje også ender opp der som søppel. Prosjektet vil undersøke både den sosiale dimensjonen og den miljømessige dimensjonen av bærekraft.

Regulation Smart Mobility (Regsmart)

Prosjektperiode: 2018-2021

Budsjett: 1 mill

Finansiering: NFR via Transportøkonomisk institutt

Prosjektleder: Dag Wiese Schartum

Om prosjektet:

Målet i prosjektet REGSMART er å analysere muligheter og utfordringer som offentlige myndigheter står ovenfor i den pågående overgangen til smart mobilitet: 1) Bærekraftig dataforvaltning, inkludert personvern, datainnsamling, eierskap og deling av data, datasikkerhet og etikk, 2) Regulering av mobilitetsmarkedet, inkludert konkurranse, subsidier, sertifiseringer og lisenser, 3) Styring av smart mobilitet, inkludert nye roller og strategier for kollektivselskaper, fordeling av ressurser, myndigheter, offentlig-privat samarbeid, koordinering og skillet mellom marked og administrasjon.

NIFS

Europa i endring

Prosjektperiode: 2015 – 2018

Budsjett: 1 mill.

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Finn Arnesen, professor

Om prosjektet:

Prosjektet tar for seg forholdet mellom små stater og EU i en tid preget av endringer og kriser.

EU og Europa er utfordret av ulike former for endringer eller kriser – et globalt maktskifte, økonomiske kriser, sikkerhetspolitiske kriser i naboregionene - og nå også en flyktningkrise.

Hvilken betydning har EU for små stater i en tid preget av europeiske endringer og globale skifter? Bli unionen viktigere eller mer utdatert?

Som en del av EUNOR-prosjektet utforsker vi hvordan små stater balanserer mellom selvstendighet og integrasjon i den nye europeiske og globale situasjonen. Hovedoppmerksomheten er rettet mot Norge – og hvordan landet, som en liten stat, reagerer på endringene. På mange områder er Norges forhold til EU ikke ulikt medlemsstatenes forhold til unionen, men fra et formelt ståsted har Norge både mindre innflytelse og flere «exit-muligheter». Dette gjør at det er viktig å utforske handlingsrommet på policy-områder som er av strategisk og økonomisk betydning.

Regulering av kraftmarkedet

Prosjektperiode: 2016 – 2018

Budsjett: 4,9 mill

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Henrik Bjørnebye, professor
Om prosjektet:

Kraftmarkedet har vært gjenstand for betydelig regelverksutvikling de siste tiårene. De regulatoriske utfordringene som oppstår ved tilretteleggingen av et samfunnsmessig rasjonelt kraftmarked som ivaretar hensynene til forsyningsikkerhet og miljøet – i et nasjonalt, nordisk og europeisk perspektiv – danner er viktig bakteppe for prosjektet. Prosjektets hovedmål er så langt det er mulig å analysere de juridiske problemstillingene som oppstår i kraftsektoren i lys av den stadige regelverksutviklingen, både på nasjonalt og EU-/EØS-rettslig plan. Gjennom dette arbeidet er det et mål å sikre et godt fagmiljø med høy juridisk kompetanse som gjennom forskning kan bidra til forståelsen av og utviklingen av energiretten.

Fangst av karbondioksid, -transport og -lagring (CCS)

Prosjektperiode: 2016 – 2021

Budsjett: 6 771 275

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Catherine Banet, førsteamanuensis

Om prosjektet:

I det nye Norwegian CCS Research Centre (NCCS) på SINTEF skal Nordisk institutt for sjørett leia forskinga på kva for juridiske verkemiddel som kan tilretteleggja for at industrien tek CSS-teknologien i bruk. CO₂-fangst, -transport og -lagring (CCS) er ein teknologi som kan gje sterk reduksjon i utslepp frå fossilt brensel.

CCS er allereie godt greidd ut nasjonalt og internasjonalt, og mykje forskning har vorte gjort. Likevel er CCS framleis ikkje ein realitet og det er mange ulike grunner til det. Blant dei er juridisk usikkerheit knytt til: lagring og spesielt ansvarsregimet, grensekryssende transport og tilhøvet til EU CCS-direktiv.

Prosjektet vil belysa og handsama dei avgjerande juridiske spørsmåla for å tilretteleggja for CCS både på nasjonalt, europeisk og internasjonalt nivå. Alle omsyn knytt til CCS skal ein ta vare på: som miljøomsyn, økonomisk omsyn og tryggleiksomsyn. Prosjektet tek utgangspunkt i behovet til industrien og skal omfatta heile verdikjeden. NifS skal i hovudsak sjå på dei juridiske sidene ved lagring, men andre delar av verdikjeden skal greiast ut parallelt.

Kystsoneforvaltning og private rettar (PlanCoast)

Prosjektperiode: 2016 – 2019

Budsjett: 1, 6 mill

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Endre Stavang, førsteamanuensis

Om prosjektet:

Prosjektet er ein del av [prosjektet PlanCoast](#) – forvaltning og planlegging av areal og rettar i kystsona ved Noregs Miljø- og Biovitenskapelige universitet (NMBU)

Kystsona er ein attraktiv arena for både matproduksjon og energiproduksjon. Aktivitetar som etter alt å dømma vert endå viktigare som følgje av eit grønt skifte. Forskningsprosjektet undersøker rammevilkåra for ei heilskapleg forvaltning av areal og ressursar i kystsona på tvers av sektorar og styresmaktsnivå.

Lokal folkefinansiering av klimatiltak (Coolcrowd)

Prosjektperiode: 2017 – 2020

Budsjett: 500 000

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Catherine Banet, førsteamanuensis

Om prosjektet:

Prosjektet ledes av Institutt for rural- og regionalforskning (RURALIS). Andre samarbeidspartnere er Universitetet i Oslo, Høgskulen på Vestlandet, Norges handelshøyskole, BI, Norsøk, Eindhoven University of Technology, University of Western Australia og University of Otago. Flere partnere fra andre etater og næringslivet er involvert i prosjektet.

Prosjektet innebærer en mulighetsstudie av lokal folkefinansiering av klimatiltak som et aktuelt konsept i Norge. Et velutformet folkefinansieringsprogram vil gi økt transparens, tillit og derfor også et økt gevinstpotensial for satsinger på klimagassreduksjon. I prosjektet vil fokus rettes mot reduksjon av utslipp fra landbruket, gjennom folkefinansiering knyttet til transportrelaterte karbonutslipp. Ved å gi folk muligheten til å investere i, og samhandle med lokale, norske tilbydere av klimagassreducerende tiltak, tilbyr folkefinansiering en reell mulighet for å gjøre klimareducerende tiltak direkte synlige og relevante i folks hverdagsliv.

Den juridiske vinklingen vil dreie seg om en undersøkelse av relevante juridiske aspekter ved utformingen av et lokalt vellykket crowdfunded klimaprogram i Norge. Den juridiske analysen vil omfatte spørsmål relatert til blant annet: gjeldende lovgivning og de ulike aktørenes juridiske status, herunder etableringskrav, forpliktelser, due diligence prosesser for bøndenes prosjekter, og sporing av pengestrømmer. Et eget juridisk problem som behandles, er hvordan man skal redegjøre for og godkjenne utslippsreduksjon som oppnås gjennom de forskjellige tiltakene. Dette er viktig for å integrere crowdfunding som en finansiell mekanisme i norsk klimalovgivning.

Miljøhensyn i forbindelse med vindkraftkonflikter (Windland)

Prosjektperiode: 2017 – 2020

Budsjett: 742 877

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Catherine Banet, førsteamanuensis

Om prosjektet: Prosjektet er tverrfaglig og inkluderer fagene økonomi, naturvitenskap, og jus. Prosjektet er en del av Windland-prosjektet ledet av Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Selv om vindenergi er en av flere løsninger for å bekjempe klimaendringene, skaper det nye miljøutfordringer. Det er allment anerkjent at økt vindkraftproduksjon har konsekvenser for lokalsamfunnet, og at vindparker påvirker folk og omgivelser negativt. Vindparker påvirker landskaps estetikk, produserer støyforurensning og forårsaker tap av dyreliv og annet biologisk mangfold. Jorda som brukes til vindmølleparker kunne ha blitt brukt til rekreasjon og som habitat for flora og fauna. Ekstra kraftledninger påvirker landskaps estetikk, dyreliv og reduserer naturområder.

Videre kan høyspentledninger i boligområder forårsake bekymringer for potensielle helseeffekter fra elektromagnetisk stråling for de som bor der. I Norge har det nylig vært konflikter knyttet til planer for store investeringer i vindparker, for eksempel på Fosen, og det var mye konflikter knyttet til kraftlinjer i Hardanger.

Målet med denne forskningen er å analysere hvordan man kan bruke lover og forskrifter til å redusere antall konflikter. Vi vil analysere det juridiske grunnlaget for å kreve kompensasjon for ytterligere skader opprettet av vindkraftprosjekter etter installasjonsfasen. Vi vil fokusere på tilfeller der skade på natur og grunneiendom kan være høyere enn det som står i konsesjonsvedtaket.

Vår forskning går ut på å analysere konsesjonsvilkår og gjeldende lover - konsesjonsregler, erstatnings- og kontraktrett - for å identifisere konsesjonshaverens ansvar ved ekstra skade. Forskningen vil også omfatte utarbeidelse av standardløsninger og hvordan man best kan forutse omfanget av konflikter i kontraktsforhandlingene.

Prosjekt Nordsjøen og videre

Prosjektperiode: 2016 – 2020

Budsjett: 560 000

Finansiering: Advokatfirma *Morais Leitão, Galvão Teles, Soares da Silva & Associados, Sociedade de Advogados, RL.*

Prosjektleder: Eduardo G. Pereira, forsker/Henrik Bjørnebye, professor

Om prosjektet:

Erfaringer fra Nordsjøen: Hva karakteriserer i hovedsak norske og britiske modeller for petroleumsletning, produksjon og forsyninger? I hvilken utstrekning er disse modellene relevante for å utforme tilsvarende modeller i andre land som har betydelige eller potensielle oljeressurser?

Modellene vil bli sammenliknet med jurisdiksjon i Brasil, Øst-Timor, Angola, Mosambik, Sao Tomé og Prinsipe, Ekvatorial-Guinea og Uganda.

Dette toårige prosjektet skal resultere i bokutgivelse og seminarer for å spre resultater og anbefalinger til utvalgte land og industrivirksomhet.

Politiske virkemidler og utviklingen av fornybar energi i Europa (Remix)

Prosjektperiode: 2015-18

Budsjett: 685 000

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Catherine Banet, 1. amanuensis

Om prosjektet: Prosjektets mål er å etablere et sett av velfungerende regler som kan bidra til en god fordeling av fornybar energi i Europa. Grunnen til dette er flere: Finanskrisen har lagt press på offentlig finansiering av fornybar energi, og det er utfordringer knyttet til en voksende produksjon av fornybar elektrisitet. I tillegg viser den pågående krisen i Ukraina at det er viktig å sikre tilgang på rimelig energi.

Prosjektet tar for seg to hovedspørsmål: I hvilken grad har EUs politikk på området vært styrende for landenes utvikling innen fornybar energi - og hvordan er utsiktene fremover?

Hvilke tiltak kan gjøres for å forbedre reglene på dette området? EUs klima- og energipolitiske mål (2030-målene) og EUs regler for statsstøtte vil bli drøftet.

Verification for Decarbonisation (VERDE)

Prosjektperiode: 2018 – 2020

Budsjett: 1,4 mill.

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Erik Røsæg, professor

Om prosjektet:

In the VERDE project we propose to develop updated tools and new services that can help the shipping industry overcome some of the main barriers for higher uptake of energy saving and GHG emissions reduction technologies. This will be achieved by introducing a new business model, based on a framework for technology assessment and verification of fuel savings and emissions reduction. This framework will be used to change established practices for financing new technology, and will introduce a novel way of collaboration between ship owners, charterers, technology providers, financial institutions, cargo owners and third-party assurance providers. This will accelerate uptake of technology for the benefit of ship owners, charterers and technology providers, while reducing the risk for investors.

Technical and operational measures such as alternative fuels, hydrodynamics, machinery and speed reduction will be considered. Technology assessment tools, based on AIS data and advanced models will be developed. Standardized methodologies for verification of the performance, fuel savings and emissions reductions from each technology will be established, and relevant clauses for charter contracts will be proposed.

Mot ei framtid for utmarksbeitet (FUTGRAZE)

Prosjektperiode: 2018 – 2020

Budsjett: 1 050 mill.

Finansiering: NFR

Prosjektleder: Geir Stenseth, professor (Naturressursrettsgruppen)

Om prosjektet:

Prosjektets hovedspørsmål er: Korleis tilpassar dei formelle og uformelle institusjonane - knytt til felles beiting i utmarka – seg dei miljømessige, politiske og økonomiske endringane over tid? Samt korleis påverkar desse endringane dei ulike brukarane sine generelle strategiar for samarbeid? Og meir spesifikt; korleis påverkar desse endringane samarbeidet mellom beitebrukarane innanfor dei ulike beiteområda?

Prosjektet vil undersøke

- noverande ordningar for forvaltning, styring og drift i norske beiteområder
- korleis beiting og samarbeid mellom beitebrukarar er påverka av endringar i arealbruk samt strukturelle endringar som har medført betydeleg reduksjon i talet på beitebrukarar i enkelte områder og auka asymmetri i flokkstorleik i andre
- korleis beitelag som er ulikt organisert løyser ulike utfordringar, anten det er interessemotsetningar mellom beitebrukarane eller mellom beitebrukarar og andre brukarar av utmarka.

Prosjektet vil identifisere «beste praksis» og skissere gode måtar å forvalte, styre og drifte beiteområda våre på og foreslå konkrete ordningar for handtering av ulike interessemotsetningar.

Bedre lavkarbonøkonomi ved hjelp av hydrogen og CCS (ELEGANCY)

Prosjektperiode: 2017 -20

Budsjett: 3 270 000

Finansiering: NFR/ Gassnova/H2020

Prosjektleder: Catherine Banet, 1. amanuensis

Om prosjektet:

Prosjektet vil bidra med ny kunnskap innenfor fangst, bruk, transport, injeksjon og lagring av CO₂. i kombinasjon med hydrogen som energibærer.

Uten CCS vil det være vanskelig å holde den globale temperaturøkningen innenfor grensene fastsatt i Paris-avtalen. CCS er også den eneste måten å oppnå betydelige utslippskutt i for eksempel stål- og sementindustrien og den petrokjemiske industrien.

Førsteamanuensis Catherine Banet leder den juridiske forskningen i prosjektet, i tett samarbeid med Sintef Energi og andre europeiske partnere. Banets arbeid handler om utredning av hindringer og utvikling av forretningsmodeller ved kombinert CO₂ – hydrogen verdikjeden. Forskningen tar for seg den internasjonale, EU- og nasjonale rettslige rammen. Prosjektet inkluderer 5 nasjonale studier: Norge, UK, Tyskland, Nederland og Sveits.

Flere industripartnere er tungt involvert i prosjektet (Gassco Norge, Equinor, Aker Solutions, Total, Open Grid Europe. og Aker Solutions. Banet vil bidra med sin ekspertise innen blant annet energi- og EU-rett, i tillegg til forvaltningsrett, folkerett og miljørett.

Prosjektet er en del av ACT ERA-net, Horizon 2020.

Rammevilkår og regelverk i havbruksnæringen (Havbruksrett)

Prosjektperiode: 2018 – 2022

Budsjett: 14,9 mill.

Finansiering: FHF (Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond)

Prosjektleder: Ola Mestad, professor

Om prosjektet:

Hovedmålet med prosjektet er å forske på den rettslige regulering av havbruksnæringen for både å gi noen dyptpløyende analyser, en rekke mindre studier av ulike sider ved regelverket og en sammenfattende lærebok i havbruksrett, og å etablere et permanent norsk forskningsmiljø på området, i nært samarbeid med næringen.

Til nå har forskningen på området vært sporadisk og det finnes ikke noe tungt forskningsmiljø til tross for næringens viktighet.

Delmålene er to juridiske doktoravhandlinger (eventuelt en doktoravhandling og en post.dok.-avhandling), en rekke studentavhandlinger i form av store masteroppgaver (minimum 10) og en sammenfattende lærebok.

Prosjektet er et samarbeid mellom UiB, UiTø og UiO.

SMR

UD-avtalen

Prosjektperiode: 2017 – 2019

Budsjett: 67,2 mill

Finansiering: UD

Prosjektleder:

Om prosjektet:

[Internasjonal avdeling](#) ved Norsk senter for menneskerettigheter (SMR) har 30 års erfaring med å fremme menneskerettighetene gjennom kompetansebygging, kunnskapsutvikling og dialog, og finansieringen fra UD er svært viktig for å få til dette arbeidet. SMRs Internasjonale avdeling fremmer menneskerettighetene internasjonalt gjennom seks tematiske satsninger:

- Menneskerettighetsutdanning
- Rettsstat og rettssikkerhet
- Tros- og livssynsfrihet
- Menneskerettigheter og næringsliv
- Likhet og ikke-diskriminering
- Menneskerettighets- mekanismer

Disse tematiske satsingsområdene er en videreføring av det internasjonale programarbeidet, som har pågått ved SMR i nær 30 år.

Prosjektene som er listet opp er de som har mer enn 500 000 i eksterne midler. I tillegg til de større eksternt finansierte forskningsprosjektene finnes en rekke mindre eksternt finansierte aktiviteter rundt om på instituttene, som mindre forskningsprosjekter, vit.ass-prosjekter, seminarstøtte, arrangementsstøtte og publiseringsstøtte.